

סוד ה"הבדלה"

עיון בפרשת השבוע על פי ה"כ"י יקר"

1. שמות כ"ג, י"ט

... לא תבשל גדי בחלב אמו:

2. כלי יקר שמות כ"ג, י"ט

לא תבשל גדי בחלב אמו. ... וקרוב לשמוע שמעוה זו היא מענין איסור כלאים וערבוב הכחות כי ידוע שבשר העובר נולד מן הדם של הנקיבה האדום המוליד כל אדם כי משם מקורו, וכן חלב הבהמה גם כן מן הדם מקורו כי הדם נעכר ונעשה חלב, ולפי זה מן דם הבהמה יצא בשר העובר והחלב כי משם יפרדו, ואין נכון לחזור ולערבם ע"י ביטול וכן ע"י אכילה כי האכילה היא ג"כ בשול באצטומכא, ... כי אחר שרצה ה' בפרודם אינו רוצה בערבובם:

3. ספר החינוך מצוה ס"ב; שלא להחיות מבשר

שהשם ברוך הוא שם בתחילת הבריאה לכל דבר ודבר מדברי העולם טבע לפעול פעולתו טובה וישרה לטובת בני העולם אשר ברא, וצויה כל אחד לפעול פעלו למינהו, כמו שכתוב בפרשת בראשית [א', י"ב ואילך] למינהו על הנבראים, וגם על כל אחד ואחד המשיל כח מלמעלה להכריחו על מעשהו, כמו שאמרו זכרונם לברכה [בראשית רבה פרשה י', ו'] אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה שאומר לו גדל. ומלבד פעולתן שעושה כל אחד ואחד בטבעו, יש להם פעולה אחרת בהתערבם מין מהן עם מין אחר, ובמלאכת התערבות יש בה צדדין שלא הורשו בני אדם להשתמש בהן, כי יודע אלהים שסוף המעשה היוצא לבני אדם באותן צדדין רע להן ומפני זה מנעם מהם.

4. עין אי"ה שבת כ', ו', ק"ז

והמגיס בפני האפרוחים, יש בו משום דרכי האמורי. הרשעה הפנימית החפצה בהשחתת עולם, ... שואפת היא להכין את יסוד התווה שהוא התבוללות הצורות, המביא לטשטושן ומזה רק צעד אחד להעדרן. ההויה מתהדרת ומתעלה בגילוייה הפרטיים, בציונה המתייחד לכל אחד על פי תפקידו. כל ביצה בפני עצמה כוללת בקרבה צורה מיוחדת, מוכנת ליצירת חיים, מסומנת בפני עצמה. השאיפה האמורית מתחלת להראות את חפץ התבוללות, עקירת יסוד איסור כלאיים מעצמת שורשו. שזו היא הכנת ההשחתה הגמורה, שהיא מרום שאיפת הרשעה כולה. על כן נצטיירו דרכי האמורי

בהגסת הביצים ביחד, בתבולול ועירוב, המונע בבלילתו הצוירית את ההארה של ההויה, המצוינת בהתפרטותה, מהופיע לאור החיים.

5. עין אי"ה שבת כ', ו', ק'

הוא בשמה והיא בשמו, יש משום דרכי האמורי. יסוד דרך ד' הסלולה בישראל הוא מילוי החובה. התעודה האלהית היא מקפת את האדם למלאות את תכונתה. נוצר האדם על פי גורלו להיות איש או אשה - היינו למלא תפקיד ידוע בהויה. השם המייחד את העצמיות של הנקרא, כולל בקרבו את הצד היותר יסודי שבהויה. כיון שהויה היא חובה, עבודה ומשמרת, אי אפשר להעלות על הלב כי אם להתפשט בשכלול החיים שבתוך החוג, המצוייר מהגורל העליון. דרכי האמורי נוסדו על ההנחה המגושמה שהחיים הם 'מילוי-החפץ', לא 'מילוי-חובה'. את החפצים אפשר להחליף על פי השפעת חפץ יותר מלבב. היי המשפחה המוטבעים על פי מילוי החובה, מכוונים את התפקיד לכל צד, עד אשר עם כל ההשפעות שכל אחד מקבל מזולתו לא יזמר היסוד של ההויה ותכונת החיים - שהוא יסוד השם. מה שאין כן דרכי האמורי התרים רק אחרי מילוי הרצון, ועם עדנת הרצון והרמת ערכו על פי החובה, אין להם כל עסק. הם מורים גם להחליף את עצם החיים שלהם ... תכונת חיים כאלה מתעתקת מנפש לנפש באין מעמד, הולכים "כגלגל לפני סופה" "יושם רשעים ירקב".

6. אורות עמי קנ"ז; אורות ישראל ה', ט'

כשהושבים ע"ד האדם ושאר בעלי חיים נוכח לרשום רשימה שלמה של השוויות, שהאדם וכל החיים שוים הם, ומ"מ אחר כל השוויות כולן אנו רואים, שאותה הנקודה, שבה תלוי היתרון של האדם על הבהמה, היא חובקת בקרבה את כל מעלת האדם, והאדם לא יוכל ולא יחפץ להחליפה בעד כל הון ויסבול באהבה יסורים רבים רק כדי שלא להיות מאבד את סגולת האדם המיוחדת שלו. ההבדל שבין דת ישראל ליתר הדתות, אפילו אותן שהן באות מהשפעתה, הוא ג"כ ככה. המון הזיונות של דימויים אנו יכולים למצא ביניהן, ואיך אפשר שלא ימצאו הדימויים, אפילו אם לא היו הן נלקחות ביסודן ממנה. הלא רוח האדם יש בו שיווי כללי, בכמה צדדים, אע"פ שיש הבדל מיוחד בין אישים, וקל וחומר בין קיבוצים ולאומים, מ"מ צד השוה אינו בטל מעשות פעולתו. ... והדימויים הללו, עם כל הפרטים המרובים שבהם, לא יכחידו את הנקודה התוכיית המבדלת

אותן, וכל המהות הנשמטית מקופלת היא לא בהדימויים כ"א באותה הנקודה המבדלת, שהיא נותנת נשמה מיוחדת גם בהפרטים של הנקודות הדומות, עד שהדמיון הוה רק דמיון חיצוני, אבל הפנים משונה הוא תכלית השינוי, ולא יוכל ולא ירצה ישראל מעולם לאבד את נקודת הנשמה בשביל עמים של הפרטים המושוים, ולעולם יעמד על גורלו, הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב.

7. מאורות הראי"ה פסח עמ' ר"ה-ר"ו:

והנה כמו שבכל סדרי מערכות הבריאה - דומם, צומח, חי, מדבר, כל המעולה מחברו יש לו גם כן היתרון של חברו, דהיינו הצומח יש לו גם כן חלקי היסודות שבדומם, והחי כוח הצומח שבצמח, והמדבר כוח החיים שבחי, כן בהרמת קרנם של ישראל ע"ג המעלה האנושית שבכלל האדם, צריך שיהיה ודאי קנוי לישראל הצד המעולה שיש בקניין האנושי מצד אנושיותו. אמנם שני דברים עלינו להשכיל מזה המשל הכללי. כשם שכל מדרגה עליונה אע"פ שאי אפשר שתעמוד בחסן מעלתה אם לא תהי' ג"כ שלמה בחלק הירוד של המעלה הנמוכה ממנה, מ"מ עיקר יתרונה אינו מתגלה כ"א באותו הכח המיוחד שבה, שהרים אותה משפלות המדרגה הנמוכה ממנה, ... מכש"כ יתרון המדבר, אע"פ שהוא ג"כ בע"ח, הוא בכחו המיוחד, בשכלו, וכפי אותו ריבוי היתרון השכלי שבו הוא מתייחד, כן יהיה יתרוננו על זולתו ממינו, כן צריך להשכיל שהיתרון העיקרי שצריך להיות מוחש בישראל, הוא הצד הישראלי. וכשם שכפי היתרון של הצד המעולה של כל מדריגה יהי' באותו היתרון הכח המגין על יתר החלקים הנטפלים, כן ביתרון של הצד הישראלי, ישמר ג"כ הצד האנושי במילואו וטובו. ולימוד שני הוא כשם שאע"פ שכל מדריגה נזקקת לאותם החלקים שישנם במדריגה שתחתיה, מ"מ היא אינה לוקחת את החלקים ההם על פי אותה התבנית שהם נמצאים בה במדריגה הירודה, כי אם היא מסגלתם לפי ערכה, מתחילת הויותם. הצומח לא יקח בקרבו את הדומם בתכונת דומם, ואחר כך ישרה עליו כוח הצמיחה, כי אם מתחילת התהוותו יתהווה על פי הצביון הנצרך למעלת הצמיחה. וכן החי יקח את עניין הצמיחה על פי התוכנית של כח החיים. וכן צריך המדבר, שבזה כבר יד הבחירה שולטת, שיהיו ג"כ כל הצדדים שבו מצד שהוא חי, נעשים אצלו על פי התכלית של כוח הדיבור השכלי, דהיינו היושר והצדק. וממילא שחלק האנושי שבישראל צריך שיהיה נמשך דווקא ממקור ישראל, לא משדה אחר.